

Η ισοτιμία των δύο φύλων στη χριστιανική διδασκαλία

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](http://www.pemptousia.gr/?p=91926)

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://www.pemptousia.gr/?p=91926>]

Το ερώτημα, όμως που γεννάται στο νου μας, είναι γιατί αφού ο Θεός δημιούργησε και δεχόταν τη γυναίκα ισότιμη με τον άνδρα, η κοινωνία των Ισραηλιτών μέσα από τα κείμενα της ΠΔ την θεώρησε κατώτερη από αυτόν; Ο λόγος είναι απλός η επίδραση των διαφόρων κοινωνικών συνθηκών ήταν η βασική αιτία που όρισαν την κατωτερότητα της γυναίκας στην κοινωνία και στη θρησκεία έναντι εκείνης που δόθηκε στον άνδρα[15]. Εξάλλου η κοινωνία της ΠΔ ήταν πατριαρχική και όχι μητριαρχική[16], αφού η γυναίκα ήταν αναγκασμένη να μένει στην οικογένεια για την ανατροφή των τέκνων, την επίβλεψη των δούλων, τις εργασίες του σπιτιού, ενώ ο άνδρας ήταν υποχρεωμένος να εξασφαλίσει τα αναγκαία για την επιβίωση της οικογένειάς του[17].

Με τον ερχομό του Χριστού τα πράγματα αλλάζουν. Ο Χριστός όχι μόνο διακηρύττει την ισότητα όλων των ανθρώπων[18] αλλά με τη στάση του και τη διδασκαλία του εξυψώνει ξανά τη γυναίκα. Χαρακτηριστικά τονίζει το άδικο του Νόμου του Μωυσή ως προς τη γυναίκα, σημειώνοντας: «λόγω της σκληροκαρδίας ημών, επέτρεψε ημίν (ο Μωυσής) απολύσαι τα γυναίκας ημών»[19]. Η εκτίμηση που δείχνει η ΚΔ στη γυναίκα γίνεται φανερή μέσα από την τιμή που αποδίδεται από τους Πατέρες στην Παναγία μας. Την ονομάζουν νέα Εύα[20], που μέσω της υπακοής της κατόρθωσε να γίνει η γέφυρα μέσω της οποίας το δεύτερο πρόσωπο της Αγίας Τριάδας, ο θείος Λόγος ενανθρωπίστηκε, για να σώσει τον άνθρωπο από την αμαρτία και τα δεσμά του θανάτου. Λυτρώνοντας τον άνθρωπο από την εξουσία του βροτοφάγου δαίμονος, χαρίζοντας του τη δυνατότητα της αντικειμενικής σωτηρίας του και της επανένωσής του με τον Τριαδικό Θεό.

Ο Χριστός δε δίστασε να συναναστραφεί πόρνες[21], να συνομιλήσει με τη Σαμαρείτιδα[22], να συγχωρέσει τη μοιχαλίδα[23]. Η στάση του αυτή έδειξε με άμεσο και έμμεσο τρόπο πως θεωρούσε ισότιμη τη γυναίκα με τον άνδρα. Επιπλέον ανάμεσα στον ευρύ κύκλο των μαθητών του δεν υπήρχαν μόνο άνδρες αλλά και γυναίκες. Τέλος, ο Χριστός ως αναστημένος φανερώθηκε πρώτα στις μυροφόρες γυναίκες[24] και όχι στους μαθητές του[25]. Μέσα από τις μυροφόρες φαίνεται ξεκάθαρα μια ενδιαφέρουσα εκκλησιολογική ερμηνεία της διακονίας των γυναικών στο έργο και την αποστολή του αναστημένου Χριστού[26]. Οι γυναίκες δεν παραγκωνίζονται αλλά ούτε μένουν στο περιθώριο των γεγονότων, αντίθετα η συμμετοχή τους στο σχέδιο του Θεού για τη σωτηρία του ανθρώπου είναι

έντονη[27].

Μέσα από τις πράξεις των Αποστόλων αλλά και από τα υπόλοιπα βιβλία της ΚΔ φαίνεται η ισότιμη αλλά και συγχρόνως ξεχωριστή θέση που αποδίδει η Εκκλησία στη γυναίκα. Χαρακτηριστικά αναφέρονται τα ονόματα της Πρισκίλλας[28], της Λυδίας[29], της Αγία Θέκλας και αναρίθμητων άλλων γυναικών που γίνονται συνεργάτες στο έργο του κηρύγματος και της διακονίας στη ζωή της Εκκλησίας[30]. Ο Απόστολος Παύλος αναφέρει για αυτές φράσεις που χρησιμοποιεί γενικά στις επιστολές του για τους κόπους και τις ταλαιπωρίες των Αποστόλων[31]: «ἤτις πολλὰ ἐκοπίασεν εἰς ὑμᾶς», «τὰς κοπιώσας ἐν Κυρίῳ», «ἤτις πολλὰ ἐκοπίασεν ἐν Κυρίῳ»[32].

Στο θέμα των διακονισσών, των «διακόνων γυναικῶν» έχουμε αναφορές στην Προς Ρωμαίους[33]. Εδώ μνημονεύεται η Φοίβη, η οποία θεωρείται με βάση τα λειτουργικά κείμενα της Ορθόδοξης Εκκλησίας, ως πρότυπο γυναίκας διακόνισσας. Στη συνέχεια έχουμε το χωρίο της Α΄ προς Τιμόθεον[34], στην οποία γίνεται λόγος για διακόνισσες. Στο συμπέρασμα αυτό καταλήγουμε στηριζόμενοι σε αναφορά του Ιωάννη Χρυσοστόμου: «τινές ἀπλῶς περὶ γυναικῶν εἰρῆσθαι τοῦτό φασιν, οὐκ ἔτσι δέ· τί γάρ ἐβούλετο μεταξύ τῶν εἰρημένων παρεμβαλεῖν τι περὶ γυναικῶν; Ἀλλά περὶ τῶν τό ἀξίωμα τῆς διακονίας ἐχουσῶν λέγει»[35].

Εν κατακλείδι μπορεί μέσα από τα κείμενά της ΠΔ να φαίνεται ότι η γυναίκα έχει υποδεέστερη θέση στην κοινωνία και στα θρησκευτικά καθήκοντα της θρησκείας των Ισραηλιτών. Φυσικά, υπάρχουν και κάποιες φωτεινές εξαιρέσεις. Με τον ερχομό, όμως, του Χριστού, τη διδασκαλία και τη δημόσια δράση του η θέση της γυναίκας γίνεται ισότιμη με εκείνη του άνδρα. Έτσι συναντάμε αρκετά ονόματα γυναικών που μέσα από τα βιβλία της ΚΔ φαίνεται ότι διαδραματίζουν σπουδαίο ρόλο μέσα στην Εκκλησία. Ο ερχομός λοιπόν του εναθρωπήσαντος Λόγου εξυψώνει τη γυναίκα. Ο Χριστός με τη διδασκαλία και το παράδειγμά Του, έδωσε και πάλι στην γυναίκα την δυνατότητα να ξαναβρεί «το αρχαίον και πρωτόκτιστον κάλλος» της[36].

[Συνεχίζεται]

[15] Αν και η γυναίκα στην Ισραηλιτική κοινωνία υπήρχε ως πρόσωπο, είχε αναγνωρισμένη οντότητα, ο Ιουδαίος έλεγε στην προσευχή του «Ευλογητός ο Θεός που με έπλασες ούτε ειδωλολάτρη, ούτε γυναίκα, ούτε αμαθή», βλ. *Λεξικό Βιβλικής Θεολογίας*, λήμμα «Γυναίκα», σ. 228, 230.

[16] E. & W. Goodman, *The family, Yesterday, Today, Tomorrow*, New York 1975, σ. 22-37. Συναφώς βλ. Γ. Μοριχοβίτης, *Κοινωνιολογία της Σύγχρονης Οικογένειας*,

Αθήνα 1982, σσ. 41-44.

[17] E. Borneman, *Η πατριαρχία*, Εκδ. Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τράπεζας, Αθήνα 1988, σ. 70-74, 160-168.

[18] Γαλ. 3, 28-29.

[19] Ματθ. 19,8.

[20] «Όπως η Εύα έγινε η μόνη βοηθός του Αδάμ από όλο το βασίλειο των ζώων και των φυτών, γιατί ήταν ο μόνος άνθρωπος. Κατά παρόμοιο τρόπο μόνο η Παναγία από όλη την κτίση βοήθησε τον Θεό, για να φανερώσει την αγαθότητα και την φιλανθρωπία Του. Γιατί ήταν η μόνη που με την αγιότητα και την ενάρετη ζωή της συμμετείχε στην χρηστότητα του Θεού. Ο Θεός δεν βρήκε στο πρόσωπο της Παναγίας απλά μόνο ένα κατάλληλο όργανο, όπως ο γλύπτης ψάχνει να βρει ένα κατάλληλο εργαλείο που να εξυπηρετεί στην υλοποίηση του σκοπού του, αλλά βρήκε ένα ξεχωριστό και ικανό συνεργάτη, «συνεργού τυχών επικαιροτάτου», που μπορούσε να συμβάλει στο έργο της θείας Οικονομίας», Νικολάου Καβάσιλα, *Λόγος εις την Γέννησιν* 6, Π. Νελλα, *Η Θεομήτωρ*, σελ. 108-110. Νικολάου Καβάσιλα, *Λόγος εις τον Ευαγγελισμόν* 4, Π. Νελλα, *Η Θεομήτωρ*, σελ. 130-132.

[21] Λουκ. 7,47.

[22] Ιω. 4, 5-42.

[23] Ιω. 8, 1-11.

[24] «Η πρώτη Μυροφόρα είναι η Μαρία η Μαγδαληνή από την οποία ο Χριστός είχε βγάλει επτά δαιμόνια. Και για αυτή την ευεργεσία τον ακολουθούσε. Μετά την ανάληψη του Χριστού πήγε στη Ρώμη στον αυτοκράτορα Τιβέριο και θεράπευσε το μάτι του. Επίσης κατήγγειλε στον Τιβέριο τον Πιλάτο και τους αρχιερείς για την άδικη σταύρωση του Χριστού κι αυτός τους θανάτωσε. Η Μαρία η Μαγδαληνή πέθανε στην Έφεσο όπου την έθαψε ο Ιωάννης ο Θεολόγος. Αργότερα ο αυτοκράτορας Λέων ο Σοφός, πήρε τα λείψανά της στην Κωνσταντινούπολη. Δεύτερη ήταν η Σαλώμη κόρη του Ιωσήφ του Μνήστορος η οποία αργότερα παντρεύτηκε τον μικρό Ζεβεδαίο. Τρίτη μυροφόρος ήταν η Ιωάννα η γυναίκα του Χουζά ο οποίος ήταν επίτροπος και οικονόμος στο σπίτι του βασιλιά Ηρώδη. Τέταρτη η Μαρία η αδερφή του Λαζάρου η οποία προηγουμένως είχε αλείψει τον Χριστό με το μύρο όπως γράφει ο Ευαγγελιστής Ιωάννης. Πέμπτη ήταν η αδερφή της η Μάρθα η οποία υπηρετούσε τον Χριστό με πολύ προθυμία από την αρχή. Έκτη είναι η Μαρία η γυναίκα του Κλωπά. Αυτή τη Μαρία, ο ευαγγελιστής Ιωάννης ονομάζει «αδελφή της Θεοτόκου». Ο Ιωακείμ, ο πατέρας της Παναγίας είχε ένα

αδελφό και όταν εκείνος πέθανε χωρίς να έχει παιδί, πήρε την γυναίκα του ως σύζυγο του σύμφωνα με τον Μωσαϊκό νόμο. Με αυτήν απέκτησε ένα παιδί, τη Μαρία. Έβδομη Μυροφόρος ήταν η Σωσάννα. Υπήρχαν κι άλλες Μυροφόρες που βοηθούσαν τις παραπάνω, όπως λέει ο Ευαγγελιστής Λουκάς, αλλά τα ονόματα τους δεν αναφέρονται από τους Ευαγγελιστές», Αγ. Νικολάου Βελιμίροβιτς, *Αναστάσεως ημέρα*, ομιλίες Γ΄, Αθήνα 2011, σ. 64-82. Βλ. Μαρκ. Μάρκ. 15,43-16,8. Λουκ. 24, 1-10. Ιω. 19,25. Ματθ 27,56. Μαρκ. 15,40,

[25] Σ. Αγουρίδη, *Η Ευαγγελική ιστορία του Πάθους και ρόλος των γυναικών. Θεολογία και Κοινωνία σε Διάλογο*, εκδ. Άρτος Ζωής, Αθήνα 1999, σ. 286.

[26] Αυτόθι.

[27] Χ. Θεοδώρου, «Ομιλία εις την Κυριακή των Μυροφόρων» (08/05/2011), *Ιερά Μητρόπολη Κωνσταντίας και Αμμοχώστου*, <http://www.imconstantias.org.cy/441.html>

[28] Ρωμ. 16, 3. Πραξ. 18, 2-3.

[29] Πραξ. 16, 14.

[30] Πραξ. 1,14· 9, 36· 41· 12,12· 16,14. Στις επιστολές του Αποστόλου Παύλου συναντάμε τα ονόματα των γυναικών, Απφά, Ευνίκη, Κλαυδία, Λωίς, Μαρία, Συντύχη, Εοδία και Φοίβη. Βλ. Προς Φιλήμ. 2, 16. Β΄ Τιμ. 1,5. 3,11. 4,21. Ρωμ. 16, 1-6. Φιλιπ. 4,2.

[31] Ιω. Καραβιδόπουλου, «ΙΟΥΝΙΑΣ Η ΙΟΥΝΙΑ; Κριτική του κειμένου και Ερμηνευτική προσέγγιση του Ρωμ. 16,7», στον Τιμητικό Τόμο *Εκκλησία-Οικουμενή-Πολιτική*. Χαριστήρια στον Μητροπολίτη Αδριανουπόλεως Δαμασκηνό, (πρ. Μητροπολίτη Ελβετίας), 2007, σ. 309- 324.

[32] Α΄ Κορ. 4,12. 15,10. 16,16. Γαλ. 4,11. Φιλ. 2,16. Κολ. 1,29. Α΄ Θεσ. 5,12. Α΄ Τιμ. 4,10 κ.ά.

[33] Ρωμ. 16, 1-2: ««Συνίστημι δέ ὑμῖν Φοίβην τήν ἀδελφήν ἡμῶν, οὗσαν διάκονον τῆς Ἐκκλησίας τῆς ἐν Κεγχρεαῖς, ἵνα αὐτήν προσδέξησθε ἐν Κυρίῳ ἀξίως τῶν ἁγίων ... καί γάρ προστάτις πολλῶν ἐγεννήθη καί ἐμοῦ αὐτοῦ»

[34] Α΄ Τιμ. 3,11: «γυναῖκας ὡσαύτως σεμνάς, μή διαβόλους, νηφαλίας, πιστάς ἐν πᾶσι».

[35] Ιωάννη Χρυσοστόμου, *Υπόμνημα εις Α΄ Τιμόθεον*, 3, 11 PG 62, 53.

[36] «καὶ πρῶτον ἐνώσας ὁ Χριστὸς ἡμῖν ἑαυτοῖς ἐν ἑαυτῷ διὰ τῆς ἀφαιρέσεως

τῆς κατὰ τὸ ἄρρεν καὶ θῆλυ διαφορᾶς, οἷς ὁ τῆς διαιρέσεως ἐνθεωρεῖται μάλιστα τρόπος, ἀνθρώπους μόνον καὶ κυρίως τε καὶ ἀληθῶς ἀποδείξας, κατ' αὐτὸν δι' ὅλου μεμορφωμένους καὶ σῶαν αὐτοῦ καὶ παντελῶς ἀκίβδηλον τὴν εἰκόνα φέροντας, ἧς κατ' οὐδὲν τῶν φθορᾶς γνωρισμάτων ἄπτεται», Μαξίμου Ομολογητοῦ,..... PG 91, 1249.